

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak (przewodniczący)

SSN Marta Romańska (sprawozdawca)

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z powództwa A. w (...)

przeciwko K. M. i M. M.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 7 lutego 2019 r.,

zażalenia pozwanej K. M.

na postanowienie Sądu Okręgowego w P.

z dnia 1 marca 2018 r., sygn. akt XV WSC (...) i XV Ca (...),

1) uchyla zaskarżone postanowienie;

2) przyznaje adwokatowi W. E. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 900 (dziewięćset) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną pozwanej w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 1 marca 2018 r. Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną K. M. - pozwanej w sprawie z powództwa A. w (...) od wyroku tego Sądu z 3 sierpnia 2017 r. (pkt 1) oraz ich zażalenie na postanowienie tego Sądu

z 19 września 2017 r. o odrzuceniu wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w celu sporządzenia i wniesienia skargi kasacyjnej od wyroku z 3 sierpnia 2017 r.

W zażaleniu na postanowienie z 1 marca 2018 r. o odrzuceniu skargi kasacyjnej od wyroku z 3 sierpnia 2017 r. pozwana zarzuciła, że zostało ono wydane z naruszeniem art. 47 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z niewłaściwym składem sądu oraz art. 398⁶ § 2 k.p.c. przez przyjęcie, że w sprawie zachodziła przesłanka niedopuszczalności skargi kasacyjnej z uwagi na wartość przedmiotu zaskarżenia oraz niezłożenie skargi kasacyjnej przez profesjonalnego pełnomocnika, a także art. 398² § 1 k.p.c. przez błędne przyjęcie, że sprawa była sprawą o prawa majątkowe.

Pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uzasadniony jest zarzut wydania zaskarżonego postanowienia przez Sąd w niewłaściwym składzie, gdyż zapadło ono w składzie jednoosobowym, gdy tymczasem art. 398⁶ § 2 k.p.c. stanowi, że oceny dopuszczalności skargi kasacyjnej z konsekwencjami w postaci jej odrzucenia dokonuje sąd drugiej instancji. Jak już wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 13 stycznia 1999 r., III CZ 159/98 (OSNC 1999, nr 7-8, poz. 132) kodeks postępowania cywilnego nie reguluje wprost składu sądu drugiej instancji wydającego postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej. Kompetencja ta została dodana temu sądowi, jako konsekwencja tego, że zgodnie z art. 398⁵ k.p.c. skargę kasację wnosi się za jego pośrednictwem. Jeżeli zaś chodzi o problem składu, w jakim orzeka sąd drugiej instancji, to kodeks rozstrzyga o nim wyraźnie tylko, jeśli chodzi o postępowanie apelacyjne. Artykuł 367 § 3 k.p.c. stanowi bowiem jako zasadę skład trzech sędziów zawodowych i przewiduje w drodze wyjątku od niej możliwość wydania postanowienia dotyczącego postępowania dowodowego na posiedzeniu niejawnym w składzie jednego sędziego. Tego wyjątkowego składu nie można więc stosować w drodze wykładni rozszerzającej do rozstrzygania innych kwestii przez sąd drugiej instancji. Dlatego też uznać trzeba, że sąd ten orzeka w poddanych przez ustawę jego kompetencji kwestiach już po zakończeniu postępowania apelacyjnego także w składzie trzech sędziów zawodowych. Dotyczy to zarówno rozstrzygnięć

przewidzianych w art. 388 k.p.c., jak i orzeczenia o odrzuceniu skargi kasacyjnej, o którym mowa w art. 398⁶ § 2 k.p.c. Prowadzi to do stwierdzenia, że wydanie zaskarżonego postanowienia w składzie jednoosobowym było niedopuszczalne.

Bezzasadne są natomiast zarzuty pozwanej w odniesieniu do art. 398⁶ § 1 i 2 k.p.c., gdyż w świetle dotychczasowego ustalonego orzecznictwa i stanowiska doktryny nie sposób jest w sprawie o zasądzenie kwoty 6.726,74 zł tytułem czynszu przypisać cech sprawy o prawa niemajątkowe. Niewątpliwie też art. 87¹ k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym przyznaje zdolność postulacyjną wyłącznie profesjonalnym pełnomocnikom wymienionym w tym przepisie, a pozwane sporządziły i wniosły skargę kasacyjną samodzielnie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

O wynagrodzeniu pełnomocnika reprezentującego pozwaną z urzędu Sąd Najwyższy orzekł stosownie do § 2, § 4 ust. 1 i 3, § 8 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2019 r. poz. 18).

jw